

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Англійська мова і література»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно) (перша – англійська)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практика перекладу другої іноземної мови
Викладач (-і)	Ткачівський Василь Васильович
Контактний телефон викладача	+380506618576
Е-mail викладача	vasyl.tkachivskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	вівторок 14:50
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Практика перекладу другої іноземної мови» викладається на першому році навчання в магістратурі за спеціальністю 035.041 Германські мови та література (переклад включно), перша – англійська. Основними організаційними формами навчання є практичні заняття та самостійна робота. Курс покликаний поглибити розуміння студентами основних проблем дисципліни, перевірити рівень опанування студентами теоретичного матеріалу, сформувати навички спостереження за мовним матеріалом, навчити робити самостійні висновки, сприяти вмінню студентів розпізнавати та пояснювати основні мовні явища на практичному матеріалі. Сформувати у студентів навички опанування лінгвостнокультурних засобів усної та письмової комунікативної компетенції та її адекватного двостороннього перекладу.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою курсу є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування у студентів загальні компетенції володіння іноземною та рідною мовою на професійному рівні; • розвивати у студентів здатність до пошуку та обробки інформації з різних джерел; • ознайомити студентів з основними моделями та закономірностями процесу перекладу; • забезпечити глибоке засвоєння видів і типів перекладу та їх використання для правильного (адекватного) відтворення значень комунікативних одиниць мовою перекладу (МП); • навчити студентів розрізняти жанрово-стилістичні особливості різних типів тексту; • навчити студентів розрізняти та долати труднощі та проблеми перекладу; • розглянути специфіку перекладу окремих розрядів лексики та сполучуваність слів у процесі перекладу; • ознайомити студентів з функціональною теорією перекладу «Skopos-Theorie» та навчити розпізнавати, а відтак і брати за основу перекладу функції цільового тексту; • розглянути важливість дотримання міжкультурних, міжособистісних, професійно-етичних та соціально-етичних норм спілкування у країнах, на/з мови яких здійснюється переклад; • показати багатство засобів вираження української мови; • навчити студентів адекватно перекладати поняття, пов'язані зі світовими соціокультурними реаліями; • навчити студентів дотримуватись основних вимог щодо оформлення та стильового наповнення текстів різних жанрів; • формувати вміння підбирати правильні відповідники до лексичних одиниць та термінів залежно від фахових ознак тексту; • оволодіти основними навичками таких видів усного перекладу як послідовного перекладу та нашіптування. <p>У процесі навчання перекладу важливо попередити помилки, які виникають через подібні, хоча насправді відмінні явища в межах кожного аспекту іноземної та рідної мов.</p>	

Таким чином, вивчення курсу «Практика перекладу» покликане запобігти інтерференції української мови на іноземну та навпаки.

4. Програмні компетентності

ФК 1 Здатність до усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
ФК 2 Здатність усвідомлювати принципи організації мови, її природу, функції, рівні та структурну типологію мов світу.

ФК3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 4 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 5 Здатність використовувати в професійній діяльності базові знання про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору.

ФК 6 Здатність аналізувати основні процеси і тенденції світового наукового пізнання та періоди розвитку літератури, що вивчається, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, наукові методи і школи.

ФК 7 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8 Здатність усвідомлювати сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їхній взаємозв'язок в цілісній системі знань.

ФК 9 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів для перекладу фахових текстів.

ФК 10 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 11 Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 12 Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналізи текстів різних стилів і жанрів.

ФК 13 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 14 Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.

ФК 15 Здатність до соціолінгвістичного, лінгвокультурологічного та порівняльно-типологічного аналізу мовних явищ.

ФК 16 Здатність здійснювати адекватний письмовий та усний переклад відповідно до чинних нормативних вимог.

ФК 17 Здатність реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.

ФК 18 Здатність здійснювати постперекладацьке саморедагування та контрольне редагування тексту перекладу.

5. Програмні результати навчання

• ПРН 1 Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.
ПРН 2 Усвідомлювати загальнолюдські цінності і світовий досвід розвитку емоційного інтелекту для формування власної стійкої громадянської позиції, емпатії та здатності до синхронічного та діахронічного аналізу глибинних структур художнього тексту у співставленні з реальними комунікативними ситуаціями та історичними подіями.

ПРН 3 Усвідомлювати фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 4 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 5 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 6 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 8 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології у професійній діяльності, зокрема для реалізації конкретних перекладацьких завдань з використанням спеціалізованого програмного забезпечення.

ПРН 9 Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 10 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 11 Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового).

ПРН 12 Усвідомлювати особливості функціонування та стратифікації різних мов, основні напрями і тенденції класичних лінгвістичних досліджень, закономірності розвитку мов у контексті сучасних лінгвокультур.

ПРН 13 Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ПРН 14 Вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.

ПРН 15 Зіставляти різні одиниці мови і мовлення з метою визначення ключової інформації в оригінальному тексті.

ПРН 16 Здійснювати лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 17 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 18 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови і мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19 Здійснювати адекватний письмовий переклад і якісно редагувати фахові тексти з різних галузей знань відповідно до чинних нормативних вимог.

ПРН 20 Здійснювати усний послідовний переклад на базовому рівні в різних комунікативних ситуаціях.

ПРН 21 Володіти різними видами стратегій, методів та прийомів для здійснення ефективною перекладацькою діяльністю одноосібно і в команді.

ПРН 22 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
практичні заняття	30
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	035 Філологія	2	В

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Ознайомлення з видами усного перекладу та його особливостями (синхронний, послідовний, нашіптування, конференційний переклад).		2	5
Тема 2. Тренування навиків перекладу з аркуша (на основі публіцистичного тексту « Hören, übersetzen, mitsprechen).		2	5
Тема 3. Тренувальні вправи для опанування послідовним перекладом (рольова гра, інтерв'ю, метод переказу). Вправи, спрямовані на покращення пам'яті та концентрацію уваги.		2	5
Тема 4. Вдосконалення навиків конференц-перекладу. Вправи на тренування вільного володіння лексичними та фразеологічними одиницями, характерних для різних видів конференцій, вивчення сталих висловів та звертань, притаманних певним видам промов. Ознайомлення з технікою перекладацького скоропису.		6	10
Тема 5. Вдосконалення навиків перекладу нашіптування.		2	5
Тема 6. Переклад текстів науково -технічного стилю (робота в групах, порівняльний аналіз паралельних текстів, укладення власного термінологічного словника)		4	10
Тема 7. Переклад текстів газетно -публіцистичного стилю. Аналіз жанрових особливостей.		4	5
Тема 8. Проблема перекладу соціолектів та діалектів (Arno Camenisch „Ustrinkata“).		2	5
Тема 9. Пісні сучасних німецьких виконавців та спроба їхньої адаптації українською мовою.		4	5
Тема 10. Тренувальні вправи, спрямовані на переклад відеореклами.		2	5
	ЗАГ.:	30	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). Студент, який не набрав 25 балів, до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання заліку за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).		
Вимоги до письмових робіт	Передбачене одне письмове підсумкове тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, яке охоплює від 20 до 50 завдань (максимальна кількість балів – 10).		

Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 30 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 1.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків на заняття без поважної причини, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. При виставленні допуску до заліку (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи (40 балів), а також бали підсумкового тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua (10 балів).

8. Політика навчальної дисципліни

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування. Порушення академічної доброчесності студентами регламентується Кодексом честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Відвідування занять

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття. Ураховуються результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. На консультаціях викладача студенти мають можливість відпрацювати заняття, які були пропущені з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять і письмової роботи.

9. Рекомендована література

1. Алексеев И.С. Профессиональный тренинг переводчика. - СПб: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003. – 288 с.
2. Алексеева, И. С. Введение в переводоведение: Учебное пособие для вузов. – М. : Академия, 2008. – 354 с.
3. Іваницька М.Л.. Мовна особистість перекладача як чинник впливу на продукт перекладу (на матеріалі роману Б. Леберта – Крейзі). Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. Вип. 21. 2012.
4. Казакова Т.А. Практические основы перевода. СПб: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003. 320 с. 4.
5. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
6. Кіщенко Ю. В. Вступ до перекладу (завдання для самостійної роботи до модульної атестації): навч.-метод. посібник для студентів I курсу спеціальності «Переклад». Херсон: Вид-во ХДУ, 2007. 48 с.
7. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад: Навчальний посібник.– Тернопіль: Вид-во Карп'юка, 2001.284 с.
8. Комиссаров В. Н. Теория перевода: Лингвистические аспекты / В. Н. Комиссаров. М.: Высш. школа, 1990. 253 с.

9. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: Навч. посібник для студентів. Київ: Юніверс, 2003. 280 с.
10. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник / Корунець І. В. Вінниця: Нова книга, 2008. 512 с.
11. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад).– Вінниця: Нова Книга, 2003. 448с.
12. Латышев Л. К. Перевод : теория, практика и методика преподавания : учеб. пособие для студ. пер. фак. вузов / Л. К. Латышев, А. Л. Семенов. М. : Academia, 2003. 192 с.
13. Латышев Л.К., Семенов А.Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания. М.: Академия, 2003. 192 с.
14. Маслова, В. А. Лингвокультурология: учебное пособие для вузов. М.: Академия, 2007. 202 с.
15. Миньяр-Белоручева А.П., Миньяр-Белоручев К.В. Английский язык. Учебник устного перевода. М: Изд-во «Екзамен», 2004. 350 с.
16. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод. К: Ника-Центр, 2003. 135с.
17. Основи перекладознавства: Навчальний посібник / За редакцією А. Є. Нямцу Чернівці: Рута, 2008. 312с.
18. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : [монографія] / О. В. Ребрій. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.
19. Садохин, А. П. Теория и практика межкультурной коммуникации: учебное пособие для вузов / А. П. Садохин. М.: Юнити, 2004. 271 с.
20. Сдобников В. В. Теория перевода (учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов иностранных языков) / В. В. Сдобников, О. В. Петрова. М.: АСТ: Восток. Запад, 2006. 448 с.
21. Содомора А. Широкі обрії перекладознавства [Електронний ресурс] / Содомора А. // Роксолана Зорівчак: Біобібліогр. покажч./ Уклад.: Г. Домбровська, З. Домбровська, У. Романюк; Наук. ред. О. Чередниченко; Автори передмов: О. Чередниченко, А. Содомора; Редкол.: Б. Якимович (голова), В. Сулим, А. Содомора та ін. — Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. С. 7—10. URL: [http://library.lnu.edu.ua/bibl/ images/ Vudanna_WEB_pdf/3Ukrajinska_biobibliografija/17_Zorivch ak.pdf](http://library.lnu.edu.ua/bibl/images/Vudanna_WEB_pdf/3Ukrajinska_biobibliografija/17_Zorivch ak.pdf).
22. Сорокин Ю. А. Текст и его национально-культурная специфика / Ю. А. Сорокин, И. Ю. Марковина // Текст и перевод / В. Н. Комиссаров, Л. А. Черняховская, Л. К. Латышев и др. М.: Наука, 1988. С. 76–84.

Викладач: **Ткачівський В.В.**, доцент кафедри німецької філології